

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

Emnenr. 43

Fylke: Mön og Romsdalen

Tilleggsspørsmål nr.

Herad: Sunndal

Emne: Ting til legesam.

Bygdelag: _____

Oppskr. av: Olaf Tøsse

Gard: _____

(adresse): Sunndal

G.nr.

Br.nr.

A. Merk av om oppskrifta er etter eiga røynsle. *Måske eigen sigende ringe*

B. Eller om den er etter andre heimelsmenn: (ta også med alder, heimstad, yrke):

SVAR

A Ringe

1 ja de såkaldte giftringer.

2 Ringene var glatte som giftringer og var av kopp og eller messing. Innsiden av ringen hadde en fordybning hvori var innfestet en ring av sink, så innesiden av ringen var glatt og var innskriftet, men jeg ikke an.

3 Ringene søyles av omvendte kramkasser, og føles vist også av landhandlere.

4 alle. Men denne kombinasjonen av to metaller skjedde me beovetisk frembringe en litt elektr. strøm.

5 Dette har jeg ikke hørt noe om.

6 Kjennet heller ikke.

7 utgjør

8 —

C Klange Smykke.

9. a. go, de såkaldte Vøltakors.

b. Vøltakorset så ud slik
men var nok lidt større.

Kantene ca 3° bred.

De var fremstillet av en

kobberplade og en sinkplade med
et stykke uld eller fild i mellem.

c. Jo, de var altså i korsform.

d. Alene viss regel for samme syngen
har jeg ikke hørt om. Vøltakorsene
forholdes også av krampkæde, men
nårlig også en enkelt foretning.

9. Beber:

10. Jo, jeg har set flere av de såkaldte
gikkjeder. De bestod av en kobber
og en sinkplade med fild i mellem.

Plakene var anslagsvis 2½ cm brede og
4-5 cm lange og forbindes med en
kobberring mellem hovedplakene og således
at en ^{sinkplade} ~~sinkplade~~ var forbundet med en
kobberplade i neste led s. s. v.

11. De kaldes her, gikkjeder. For
vandt i elven f. eks. blev kjeden snøet
om benet efter at være løst en tid i elven.
Pasienten måtte ligge tilsvings.

Kjeden bandtes fast ved en snor
eller bånd i hver ende av kjeden.

De kaldes man de egentlige
"Delikriske bælter", som fabrikeres
i Oslo av en Reiersen og en Freding.
Vist også av en Paul eller Sanden
og en Lundsen. I 20 årene avløst
disse firmen snart sine bælter.

R De egentlige beller har jeg ikke set, og kan ikke beskrive dem, men princippet var nok væsentlig det samme, som ved guldskjoldene.

13 Ved ikke.

Q Örringar

14

Ja, jeg har set mand med örringar. Det var mest en bly^{ar} eller blytråd som var stukket gjennem öreflippen.

Med bly-örringar blev det vist stillet omkring århundredskiftet.

Kvinner bar örringar en guld; men enten det var bly eller guld så var de trukket gjennem et påstøvet hull i öreflippen. Guld örringar hedde gjen i nordiske helbred også var filagemsarbejder.

16 I begge ører.

17. Deres mal svakt syn, men vist også mal nedrealt hørelse.

Lommen bar nok sin guld örring bare for stas. Jeg husker en ældre mand med blyörringar. Han var svart tungt.

19. ja ofte.

F. Forskjellige ting.

20er Har ikke hørt om slikt.

Atten jeg vil om en mand med åpne ører på ryggen (Årebrøkk), liadet ryggen med kerubbandasje, hvori var bly-^{stær}stær. (anord)

Kallshind på ryggen med guld
 har vært brukt. En skipper har
 skudet til Lofoten. Da han kom til
 Krishansund ringte han hjem.

Han hadde glemt kallshinnel hjemme
 og det måtte sendes ham snart.

Olaf Løkke, Lurustad
 Hon 7 Romsdal